

מטפל ביום אחד

סרט: האכלת המטופל

מערך להנחיה ולדיון בעקבות הצפייה בסרט

לצפייה ישירה:

<https://youtu.be/mNHCNzNhXnA> בשפה העברית:

לצפייה ישירה בסרט המלא בשפות עברית, אנגלית, ערבית ורוסית:

<https://www.eshelnet.org.il/Metapel3Parts>

כתיבה:

יוספה כחל, אורלי ביטון ברגרזון, סיגלית לבונסקי

משרד הבריאות – האגף לגריאטריה

רינת צפדיה | ג'וינט-אשל

ג'וינט-אשל

עריכת לשון:

הפקה:

נושא	זמן בסרט
תקשורת המטפל הסייעודי עם המטופלים והצוות	4:07-0:10
הנחיות מקצועיות	4:07-1:40
סביבת האכילה	4:07-2:17
כללי האכלת המטופל לפני הארוחה	7:09-4:08
כללי האכלת המטופל בזמן הארוחה	10:00-7:44
כללי האכלת המטופל אחרי הארוחה	11:00-10:01

מערך ההנחיה כולל ארבעה חלקים:

1. הנחיות כלליות
2. מערך הנחיה מורחב
3. סיכום הדיון וההנחיה
4. מערך הנחיה מקוצר

הנחיות כלליות

- אוכלוסיית היעד: מטופלים בקהילה ובמוסד
- מספר משתתפים: כ- 15
- משך הסרט: 13:10 דקות
- משך ההנחיה: 45-60 דקות
- עזרים נדרשים:
 - o גרסה של הסרט מותאמת לשפת המשתתפים: עברית, אנגלית, ערבית או רוסית;
 - o חדר שקט;
 - o כיסאות מסודרים בחצי גורן לכיוון צג ההקרנה;
 - o דפי תצפית מודפסים (נספח א') וכלי כתיבה למשתתפים;
 - o לוח וכלי כתיבה למנחה;
 - o ציוד הקרנה: מחשב, מקרן, צג הקרנה, אינטרנט.

מעריך הנחיה מורחב

המעריך כולל רקע, תיאור סיפור המקרה, הנחיות להדרכה לפני הצפייה סרט ובמהלכו, נושאים ושאלות לדיון לאחר הצפייה בו.

רקע

יוסי הוא מטפל סיעודי, בחור צעיר, נשוי ואב לילד. בפתח הסרט מתוארת ארוחת בוקר משותפת שלו עם משפחתו במהלכה הוא מסתכל במכשיר הסלולארי שלו, אוכל בהיסח הדעת ומוזג את החלב מחוץ לספל הקפה. ניכר כי הוא מוטרד ולחוץ. הוא ממהר לעבודתו החדשה במוסד גריאטרי. נראה שאשתו אינה שביעת רצון מהתנהגותו, והיא מזכירה לו להתקשר לאינסטלטור.

ברחבת הכניסה למוסד הגריאטרי יוסי מבחין באדם מבוגר לבוש בחליפה לבנה, יושב ומעשן. יוסי נכנס למוסד ופוגש בשולה האחות השואלת לפשר איחורו והאם הוא זוכר את כל הנחיות הטיפול. שולה מביעה בכניו את חששותיה מהתאמתו לתפקיד ומזרזת אותו להתחיל לעבוד.

סיפור המקרה מתרחש בחדר האוכל של המחלקה הסייעודית. שני מטופלים יושבים לשולחן האוכל ומחכים להגשה של ארוחת הבוקר. יוסי אוחז בידו שני מגשי אוכל בעבור כל אחד מהם, ומניח אותם בעת ובעונה אחת על השולחן למולם.

פתיחה:

1. תארו למשתתפים את מטרת הצפייה. הסבירו שאתם עומדים לצפות ביחד בסרט בן 13:10 דקות העוסק בנושא האכלת המטופל.
2. קראו בפניהם את הרקע ואת סיפור המקרה המובא לעיל.
3. חלקו למשתתפים את דף התצפית (המובא בנספח א') וכלי כתיבה. הפנו אותם לשלושת הנושאים המובאים בדף ובקשו מהם לכתוב במהלך הצפייה רשמים לכל אחד מן הנושאים הללו, ואף לציין רשמים, מחשבות, רגשות ושאלות העולים להם אשר יובאו לדיון קבוצתי בתום הצפייה.
4. הקרינו את הסרט במקום המאפשר צפייה ולמידה. החשיכו את החדר ובקשו מהמשתתפים להשתיק את המכשיר הסלולארי שברשותם. שמרו על סביבה שקטה בלא דיבורים.

בתום הצפייה בסרט:

אזור רגשות

אספו את תחושות המשתתפים ומחשבותיהם והעריכו את הנושאים שחשוב לדון בהם. רצוי שכל המשתתפים יביעו את דעתם.

1. אילו רגשות מעורר בכם הסרט?
2. אילו מחשבות עורר בכם הסרט בזמן הצפייה?

רשמו את תשובותיהם על הלוח.

נושאים ושאלות לדיון

א'. תקשורת עם המטופלים והצוות המקצועי

מיקוד: 0:10-4:07 דקות

אמרו למשתתפים שאתם עומדים לצפות בקטע מהסרט בן כ-4 דקות ובקשו מהם להתמקד בהתנהגות ובתקשורת של יוסי, המטפל הסייעודי, כלפי המטופלים ולהתנהגות אנשי הצוות האחרים כלפי יוסי.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

1. אילו מטופלים מוצגים בקטע?
2. איך אתם מתארים את שפת הגוף, הטון, ההקשבה ובחירת המילים של יוסי אל המטופלים?
3. איך אתם מתארים את הטון, בחירת המילים, שפת הגוף וקשר העין של הצוות המקצועי אל יוסי?
4. האם הוסבר למטופלים על העומד להתרחש?
5. האם הצוות המקצועי הסביר ליוסי מה תפקידו ומה מצופה ממנו?

הבנת הסיבות לפעולה

1. מה לדעתכם היה חשוב למטופלים?
2. מה לדעתכם היה חשוב לצוות?
3. מה לדעתכם היה חשוב ליוסי?

הבעיות המרכזיות במפגש של יוסי, המטפל הסיעודי, עם המטופלים

בארוחת הבוקר

1. האם יחסו של יוסי למטופלים היה מכבד מבחינת קשר עין, טון דיבור, בחירת המילים ותשומת הלב בזמן ההאכלה?
2. האם הוסבר למטופלים מה עומד להתרחש לפני כל פעולה?
3. האם התייחסו למטופל כאדם? האם קראו לו בשם? האם שאלו לשלומו ובדקו את מידת הרעב/השובע שלו בארוחה?
4. כיצד התייחס הצוות ליוסי?
5. איך הייתה התקשורת בין יוסי לאנשי הצוות?

למידה מהפרט אל הכלל

1. כיצד לדעתכם משפיעה תקשורת לא מכבדת על המטופל ועל אכילתו?
2. האם אתם יכולים לשתף בדוגמאות מניסיונכם?
3. מניסיונכם, מה יכולה להיות ההשפעה של תקשורת לא מכבדת מצד צוות המחלקה כלפי מטפל סיעודי?
4. האם חוויתם סיטואציה דומה? כיצד היא השפיעה עליכם?

ב. הנחיות מקצועיות

מיקוד: 4:07-1:40 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע מהסרט בן כ-3 דקות ובקשו מהם להתמקד בהנחיות המקצועיות ובשאלה כיצד כוח העזר: יוסי ואנשי הצוות האחרים, מיישם אותן.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

1. האם יוסי שאל מהן ההנחיות המקצועיות?
2. האם יוסי ביצע את ההנחיות המקצועיות?
3. האם יוסי דיווח לצוות על קשיים באכילה של המטופל?

הבעיות המרכזיות במפגש של יוסי, המטפל הסיעודי, עם המטופלים בארוחת הבוקר

1. מהן הבעיות המרכזיות שזיהיתם במפגש?
2. האם ניתנו ליוסי הנחיות מדויקות לביצוע תפקידו?
3. האם יוסי ידע מהו מרקם המזון המתאים?
4. האם יוסי ידע את ההנחיות בעבור המטופל: מה מותר ומה אסור לו לאכול ולשתות?
5. האם לדעתכם יוסי התייחס למוגבלויות ולצרכים של המטופלים?
6. האם שמרו על היגיינה?

למידה מהפרט אל הכלל

1. שתפו מניסיונכם כיצד אתם מקבלים ומבצעים הנחיות בנושא תזונה, כגון מרקמי מזון ומשקאות, קצב אכילה, רגישות למזון ומתן תוספי מזון.
2. מניסיונכם, האם אתם מבחינים בקשיים בלעיסה ובבליעה של המטופל, כגון מטופל משתעל, אוכל מעט, אוכל מהר?
3. האם אתם מבחינים בהעדפות המטופל למזון מסוים? כיצד הנושא מטופל במחלקה?
4. האם במחלקתכם מאפשרים למטופל עצמאות מרבית באכילה?
5. שתפו מניסיונכם במקרים שלא התייחסו לרצון המטופל בהעדפת מקום ישיבה ובבחירת מזון.
6. שתפו מניסיונכם במקרים שלא התייחסו לצורכי המטופל, כגון התאמת אמצעי עזר.
7. שתפו בהנחיות שקיבלתם בנושא היגיינה ומניעת זיהומים באכילה.

ג. סביבת האכילה

מיקוד: 4:07-2:17 דקות

אמרו למשתתפים שאתם עומדים לצפות בקטע מהסרט בן כ-2 דקות וב־קשו מהם להתמקד בהתנהגות של כוח העזר: יוסי ואנשי הצוות האחרים, בנושא סביבת האכילה.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

1. האם חדר האוכל היה מואר?
2. האם חדר האוכל היה מקום נעים לאכילה?
3. האם האוכל הוגש באופן אסתטי?
4. האם הסביבה אפשרה למטופל להיות עצמאי באכילה?

הבעיות המרכזיות במפגש של יוסי, המטפל הסייעודי, עם המטופלים בארוחת הבוקר

1. מהן הבעיות המרכזיות שזיהיתם במפגש?
2. דונו בכל אחד מהמצבים הבאים:
 - גובה השולחן;
 - מנח ומרחק המטופל מהשולחן;
 - עיצוב חדר האוכל ומראה השולחן;
 - אסתטיקה והגשת המזון למטופל;
 - חוויית האכילה של המטופל;
 - תאורה ורעש במהלך הארוחה;
 - אביזרים המאפשרים למטופל לאכול באופן עצמאי, כגון סכו"ם.

למידה מהפרט אל הכלל

1. מה לדעתכם ניתן לעשות כדי שחדר האוכל יהיה מקום נעים ומכבד לאכילה? הציעו רעיונות כיצד לשפר את חוויית האכילה במחלקתכם?
2. ציינו שני דברים מעשיים שתיישמו בארוחה הבאה שישפרו את חוויית האכילה של המטופל במחלקתכם.

סיום

- ארוחת הבוקר של יוסי עם משפחתו
1. האם יש דמיון בין דפוס התקשורת בארוחת הבוקר של יוסי עם בני משפחתו לבין התקשורת עם המטופלים שלו?
 2. מהם ההבדלים בסביבת האכילה בין ביתו של יוסי לבין חדר האוכל במחלקה?

סיכום הדין וההנחיה

1. שקפו את הרגשות שעלו בשיחה.
 2. סכמו את המסרים העולים מן הסרט:
- תקשורת מכבדת ואנושית בין המטפל למטופל ובין הצוות למטפל.
 - יישום הנחיות מקצועיות.
 - הקפדה על סביבת אכילה הגיינית, נעימה ונאותה.
 - יישום כללי ההאכלה לפני הארוחה, בזמן הארוחה ואחריה.
 - הטיפול במטופל ייעשה באופן אנושי, אחראי ומקצועי.

מערך הנחיה מקוצר

זמן בסרט: 0:01-13:10

נושאים לדין: אוורור רגשות

שאלות רלוונטיות:

1. אילו מחשבות עלו לכם בזמן הצפייה?
2. אילו רגשות מעורר בכם הסרט?

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחס ולתקשורת בין יוסי, המטפל הסיעודי, למטופלים ובין לבין שאר אנשי הצוות.

לאחר הצפייה:

1. האם היחס למטופלים היה מכבד מבחינת קשר עין, טון דיבור, בחירת המילים, תשומת הלב בזמן ההאכלה?
2. האם הסבירו למטופלים על העומד להתרחש לפני כל פעולה?
3. האם הייתה התייחסות למטופלים כבני אדם:
 - האם קראו בשמם ושאלו לשלומם?
 - האם בדקו מה מידת הרעב והשובע שלהם?
4. כיצד הצוות התייחס ליוסי?
5. איך הייתה התקשורת בין יוסי לאנשי הצוות?

מסרים עיקריים:

1. האכלה היא תהליך של אינטראקציה ותקשורת ואינה תהליך טכני בלבד.
2. חשיבות למשמעות השם: התייחסות למטופל כאדם, התייחסות אישית.
3. יחס מכבד: התייחסות לכל אדם בנפרד, דיבור מכבד, טון דיבור נעים, בחירת מילים.
4. חשיבות מתן הסבר למטופל על כל היבט בהאכלה, כגון סוג המזון בצלחת, הנחת סינר, מה עומד להתרחש ולמה.
5. חשיבות מתן הסבר למטפל חדש ולהתעדכנות בשינויים, בצרכים ובמצב המטופל
6. חשיבות תקשורת מכבדת ואינפורמטיבית בין אנשי הצוות.

זמן בסרט: 4:07-1:40

נושאים לדין: הנחיות מקצועיות

מיקוד | שאלות רלוונטיות: שימו לב למילוי הנחיות מקצועיות.

לאחר הצפייה:

1. האם יוסי, המטפל הסייעודי, פעל לפי ההנחיות?
2. האם יוסי ידע מהו מרקם המזון המתאים?
3. האם יוסי ידע את ההנחיות באשר למטופל, כגון מה מותר ומה אסור למטופל לאכול/לשתות?
4. האם יוסי התייחס למוגבלויות ולצרכים של המטופלים?
5. האם הייתה שמירה על היגיינה?

מסרים עיקריים:

התייחסות להיבטים הבאים:

1. מרקמי מזון ושתייה.
2. דגלים אדומים בתהליך האכלה, כגון: הפרעות לעיסה ובלעיה, שיעול, קצב אכילה והאכלה, בטיחות המטופל.
3. הנחיות בתזונה, כגון רגישויות למזון, תוספות שהמטופל אמור לקבל.
4. יכולת התפקוד של המטופל באכילה תוך שאיפה לעצמאות.
5. מוגבלויות, כגון עיוורון, שימוש באביזרי עזר, כגון שיניים תותבות, משקפיים, מכשירי שמיעה, סף לצלחת, כפית.
6. העדפות המטופל, למשל בבחירת המזון ובמקום הישיבה.
7. היגיינה ומניעת זיהומים.
8. ניקיון ואסתטיקה של המטופל וסביבתו.
9. דיווח לאח/ות אחראי/ת.

זמן בסרט: 4:07-2:17

נושאים לדיון: סביבה

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב לנראות של חדר האוכל.

לאחר הצפייה:

1. האם חדר האוכל היה מואר?
2. האם החדר היה מכבד?
3. האם החדר היה מקום נעים לאכילה?
4. האם היית רוצה לאכול בו?
5. האם בחדר האוכל הייתה הרגשה ביתית?
6. האם האוכל הוגש באופן אסתטי?
7. האם הסביבה מאפשרת למטופל להיות עצמאי באכילה?

מסרים עיקריים:

התייחסות להיבטים הבאים:

1. גובה השולחן לעומת גובה המטופל.
2. מנח ומרחק המטופל מהשולחן.
3. עיצוב החדר ומראה השולחן.
4. אסתטיקה והגשת המזון למטופל.
5. חוויית האכילה של המטופל.
6. תאורה ורעש במהלך הארוחה.
7. אביזרים המאפשרים למטופל לאכול באופן עצמאי, כגון סכו"ם.

זמן בסרט: 11:14-4:08

נושאים לדיון: כללי האכלה

לפני הארוחה (איסוף מידע) | בזמן הארוחה | לאחר הארוחה

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

1. מה המידע שיש לאסוף לפני תחילת הארוחה? (דקות 4:08-7:42)
2. מהם עיקרי העשייה וההתייחסות בזמן הארוחה? (דקות 7:45-10:00)
3. מהו המידע שיש לדווח לצוות לאחר הארוחה? (דקות 10:01-11:00)

מסרים עיקריים:

התייחסות להיבטים הבאים:

1. שקפו את הרגשות שעלו בשיחה.
 2. סכמו את המסרים העולים מן הסרט:
- תקשורת מכבדת ואנושית בין המטפל למטופל ובין הצוות למטפל.
 - יישום הנחיות מקצועיות.
 - הקפדה על סביבת אכילה הגיינית, נעימה ונאותה.
 - יישום כללי ההאכלה לפני הארוחה, בזמן הארוחה ואחריה.
 - הטיפול במטופל יעשה באופן אנושי, אחראי ומקצועי.

מטפל ביום אחד

3 סרטונים לצפייה ישירה בנושאים: האכלה | מעברים | משפחה

מטפל ביום אחד

סרט: מעברים

מערך להנחיה ולדיון בעקבות הצפייה בסרט

לצפייה ישירה:

<https://youtu.be/poW-3VIAkds> בשפה העברית:

לצפייה ישירה בסרט המלא בשפות עברית, אנגלית, ערבית ורוסית:

<https://www.eshelnet.org.il/Metapel3Parts>

כתיבה:

יעל רותם-גלילי, שרית רבינוביץ', ענת צח

משרד הבריאות – האגף לגריאטריה

רינת צפדיה | ג'וינט-אשל

ג'וינט-אשל

עריכת לשון:

הפקה:

נושא	זמן בסרט
רקע	3:35-0:10
תקשורת המטפל הסייעודי עם המטופלים והצוות מעברים לקויים בטכניקה ובתקשורת.	
פגישה בין יוסי לאליהו	5:54-3:36
מעבר המטופל בעזרת מטפל אחד	8:35-5:55
מעבר המטופל בעזרת שני מטפלים	10:16-8:36
מעבר המטופל בעזרת שני מטפלים ומנרף	10:20-14:10

מערך ההנחיה כולל ארבעה חלקים:

1. הנחיות כלליות
2. מערך הנחיה מורחב
3. סיכום הדיון וההנחיה
4. מערך הנחיה מקוצר

הנחיות כלליות:

- אוכלוסיית היעד: מטפלים בקהילה ובמוסד
- מספר משתתפים: כ- 15 משתתפים
- משך הסרט: 16:06 דקות
- משך ההנחיה: 45-60 דקות
- עזרים נדרשים:
- o גרסה של הסרט מותאמת לשפת המשתתפים: עברית, אנגלית, ערבית או רוסית;
- o חדר שקט;
- o כיסאות מסודרים בחצי גורן לכיוון צג ההקרנה;
- o דפים וכלי כתיבה למשתתפים;
- o לוח וכלי כתיבה למנחה;
- o ציוד הקרנה: מחשב, מקרן, צג הקרנה, אינטרנט.

מערך הנחיה מורחב

המערך כולל רקע, תיאור סיפור המקרה, הנחיות להדרכה לפני הצפייה בסרט ובמהלכו, נושאים ושאלות לדיון לאחר הצפייה בו.

רקע

יוסי הוא מטפל סיעודי, בחור צעיר, נשוי ואב לילד. בפתח הסרט הוא יוצא מביתו לאחר שנפרד ממשפחתו, ומגיע למקום עבודתו החדש - מזה כחודש הוא מטפל במחלקה סיעודית במוסד גריאטרי.

יוסי מגיע למוסד הגריאטרי עם ניג'ם, מטפל סיעודי נוסף. ברחבת הכניסה למוסד יוסי מבחין באדם מבוגר לבוש בחליפה לבנה, יושב ומחייך. ניג'ם אינו מבחין בו.

סיפור המקרה מתרחש במחלקה הסייעודית לאחר ארוחת הצהריים. האחיות מבקשת מיוסי להעביר את המטופלים למיטותיהם. לשאלתה, האם הוא יודע את כל כללי המעברים, הוא משיב בחיוב ואומר שהוא יודע את העבודה ויהיה בסדר. המעברים מתרחשים בחדרם של שלושת המטופלים במחלקה הסייעודית.

פתיחה:

1. תארו למשתתפים את מטרת הצפייה. הסבירו שאתם עומדים לצפות ביחד בסרט בן 16:06 דקות העוסק בנושא מעברים של המטופל.
2. קראו בפניהם את הרקע ואת סיפור המקרה המובא לעיל.
3. חלקו למשתתפים דפים וכלי כתיבה ובקשו מהם לכתוב במהלך הצפייה רשמים, סוגיות מקצועיות, מחשבות, שאלות ורגשות העולים להם אשר יובאו לדיון קבוצתי בתום הצפייה.
4. הקרינו את הסרט במקום המאפשר צפייה ולמידה. החשיכו את החדר ובקשו מהמשתתפים להשתיק את המכשיר הסלולארי שברשותם. שמרו על סביבה שקטה בלא דיבורים.

בתום הצפייה בסרט:

אזור רגשות

אספו את תחושות המשתתפים ומחשבותיהם והעריכו את הנושאים שחשוב לדון בהם.

רצוי שכל המשתתפים יביעו את דעתם.

1. אילו רגשות מעורר בכם הסרט?
2. אילו מחשבות עלו לכם במהלך הצפייה?

רשמו את תשובותיהם על הלוח.

נושאים ושאלות לדיון

א'. איסוף מידע רלוונטי לפני מעבר המטופל

מיקוד: 3:35-00:55 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע מהסרט בן 2.5 דקות המתאר שלושה מעברים שיוסי, המטפל הסייעודי, מבצע למטופלים. בקשו מהמשתתפים לבחון איזה מידע חסר ליוסי לצורך ביצוע המעברים.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

1. מה ראינו?
2. מהן הבעיות המרכזיות שזיהיתם באיסוף המידע לפני ביצוע המעבר?

ידע על המטופל לפני המעבר

1. האם יוסי, המטפל הסייעודי, הכיר את המטופל ואת שמו?
2. האם הוא בדק מה מצב המטופל מבחינה תפקודית, רפואית ורגשית באותו היום?
3. האם הוא קיבל הדרכה מדויקת מפיזיותרפיסט באשר למטופל שעליו להעביר?
4. האם הוא יודע מה היכולת של המטופל ומהן המגבלות שלו במעברים?
5. האם הוא יודע כמה עזרה המטופל צריך?
6. האם הוא יודע אם במעבר המטופל צריך להשתמש בעזרים כמו מנוף או קרש החלקה?
7. האם הוא יודע מה המטופל יכול לעשות בעצמו?

הכנת סביבת המטופל

1. האם יוסי, המטפל הסייעודי, בדק שמיטת המטופל מוכנה?
2. האם הוא בדק שהרצפה נקייה ושאינה רטובה?
3. האם הוא סגר את דלת החדר כדי לשמור על פרטיות המטופל?

4. האם הוא ידע מה צריך להיות יחס הגובה והמיקום בין המיטה לכיסא?
5. האם הוא ידע לפני המעבר כיצד לעזור למטופל בזמן המעבר?

למידה מהפרט אל הכלל

1. מדוע לדעתכם יוסי, המטפל הסייעודי, נהג כך?
2. האם גם אתם נתקלים בעבודתכם במצב שבו חסר לכם מידע על המטופל?
3. מה אתם עושים כשקורה לכם מצב כזה?
4. איך אתם נמנעים ממצב כזה?
5. איך אתם שומרים על פרטיות המטופל בזמן מעברים?
6. אילו קשיים עולים כשחסר מידע?
7. איך מתמודדים עם הקשיים האלה?

ב. תקשורת המטפל עם המטופל ועם אנשי צוות

מיקוד:

2:12-1:25 יוסי והמטופלת זהבה

00:27-00:20 יוסי ובנו

4:05-3:50 יוסי ובנו

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע מהסרט בן כדקה המתאר את המעברים שיוסי מבצע עם המטופלת זהבה. בקשו מהמשתתפים להתמקד בתקשורת של יוסי עם המטופלת ובתקשורת של יוסי עם אנשי הצוות האחרים.

לאחר מכן הקרינו שני קטעים קצרים המציגים את יוסי ובנו.

בקשו מהמשתתפים לבחון כיצד יוסי נפרד מבנו והאם הוא אומר לו שהוא מתכוון להוריד אותו מהידיים שלו.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

1. מי הם המטופלים והמטפלים המוצגים?
2. איך אתם מתארים את שפת הגוף, ההקשבה, בחירת המילים וקשר העין של יוסי, המטפל הסייעודי, אל המטופלים?

3. איך אתם מתארים את שפת הגוף, ההקשבה, בחירת המילים וקשר העין של יוסי אל אנשי הצוות?
4. איך אתם מתארים את הטון, בחירת המילים, שפת הגוף וקשר העין של הצוות אל יוסי?
5. האם המטופלים קיבלו הסבר לפני המעבר?
6. האם יוסי קיבל הסבר מהצוות על מה תפקידו ומה מצופה ממנו?

הבנת הסיבות לפעולה

1. מה לדעתכם היה חשוב למטופלים בקשר עם יוסי, המטפל הסיעודי?
2. מה לדעתכם היה חשוב ליוסי בקשר עם המטופלים?
3. מה לדעתכם היה חשוב לצוות בקשר עם יוסי?

הבעיות המרכזיות בתקשורת במפגש של יוסי, המטפל הסיעודי, עם המטופלים

1. מהו לדעתכם יחס מכבד כלפי מטופלים?
לדוגמה: קשר עין, תגובה לכאב, מגע אגרסיבי/מכבד, תקשורת בלתי מילולית, הדגמה, אינטונציה, המילים שבוחרים.
2. האם היחס למטופלים היה מכבד?
3. מה לדעתכם צריך המטפל להסביר למטופלים ומדוע?
למשל: להסביר למטופלים לפני כל מעבר
4. האם יוסי נפרד מהמטופלים כשעזב את חדרם לאחר ביצוע המעבר?
5. האם הייתה התייחסות מכבדת למטופל כאדם?
למשל: האם המטפל קרא למטופל בשמו? האם שאל לשלומו? האם ידע באיזה שפה לפנות אליו? האם ידע אם המטופל שומע היטב, רואה היטב, מבין את ההוראות?

הבעיות המרכזיות בתקשורת במפגש של יוסי, המטפל הסיעודי, עם אנשי הצוות

1. כיצד הצוות: האחות והמטפל הסיעודי השני, התייחסו ליוסי?
2. מה לדעתכם הרגיש יוסי?
3. כיצד התקיימה התקשורת בין יוסי לאנשי הצוות?

- למשל: תקשורת מילולית ובלתי מילולית, קשר עין, הקשבה/חוסר הקשבה, קבלת משוב חיובי/ביקורת, שיתוף הפעולה בין שני המטפלים.
4. האם המטפלים פעלו בשיתוף פעולה? כיצד עדיף לפעול? מהם היתרונות והחסרונות של כל דרך?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם יצא לכם להתמודד בעבודתכם עם מצבי תקשורת דומים?
2. באילו דרכים יצירתיות נוספות ניתן ליצור קשר עם מטופלים?
3. אילו השלכות יש לתקשורת מכבדת ולתקשורת לקויה על ביצוע המעברים?
4. שתפו מניסיונכם במצבים של תקשורת לקויה. כיצד היא השפיעה על הטיפול והאם היא השפיעה על מצבים נוספים שאינם קשורים ישירות לסיטואציית המעבר?
5. שתפו מניסיונכם במצבים של תקשורת טובה. כיצד היא השפיעה על הטיפול, והאם היא השפיעה על מצבים נוספים שאינם קשורים ישירות לסיטואציית המעבר?
6. חדדו למשתתפים שתי פעולות חשובות החיוניות לתקשורת טובה:
 - שמירה על קשר עין;
 - הסבר לפני ביצוע הפעולה ובמהלכה.

הצעה למשחק תפקידים בין שני מטפלים בנושא: העברת מסר בתקשורת בלתי מילולית

בקשו מן הקבוצה שני משתתפים שיתנדבו לשחק בתפקיד מטפלים. הסבירו לשניהם בעל פה או בכתב את הנחיית המשחק בלי שחברי הקבוצה ישמעו.

ההנחיה: כל אחד מהם הוא מטפל הדובר שפה שונה ועל אחד מהם להעביר למטפל השני את המידע שיש לו על המטופל חיים:

1. צריך להעביר את חיים למיטה.
2. יש להיזהר כי כואבת לחיים כתף ימין.
3. חכה לי 5 דקות, אני הולך להביא את הערסל למנוף.

חוקי המשחק:

- השחקנים אינם דוברים את אותה השפה, ולכן תקשורת מילולית מותרת רק בשפה זרה.
- תקשורת בלתי מילולית מותרת.

ג. היבטים מקצועיים ובטיחות המטופל

מיקוד:

2:48-3:35 ביצוע מעברים באופן לא מקצועי

8:35-14:10 ביצוע מעברים באופן מקצועי

אמרו למשתתפים שאתם עומדים לצפות בשני קטעים מהסרט:

1. הקטע הראשון בן כדקה מתאר את המעברים שבוצעו באופן לא מקצועי, שאינו מכבד ואינו בטיחותי.

2. הקטע השני בן כ-6 דקות מתאר את המעברים שבוצעו באופן מקצועי: נכון, מכבד ובטיחותי.

בקשו מן המשתתפים להתמקד בטכניקת המעברים ובתקשורת בין יוסי למטופלים ובין יוסי למטפלים האחרים וכן להבחין בהבדלים בטכניקה ובמעבר בין שני הקטעים הללו.

בתום הצפייה תיאור עובדות

1. עד כמה המטופלים נזקקו לעזרה במעברים שהוצגו?
2. האם המעברים בוצעו באופן בטיחותי?
3. תארו את הביצוע של כל אחד מן המעברים שהוצגו.
4. תארו והדגמו את המעברים שבוצעו באופן נכון ובטיחותי.

הבעיות המרכזיות הבעיות המרכזיות בביצוע המעברים

1. האם ניתנו ליוסי, המטפל הסייעודי, הנחיות מדויקות לביצוע תפקידו?
2. האם יוסי אסף מידע רלוונטי באשר ליכולתם הפיזית של המטופלים ובאשר לטכניקה שבדרך כלל מתבצעים בה המעברים עם מטופלים אלה?
3. האם הצוות עבד בשיתוף פעולה? כיצד הגיב יוסי להצעה לעזרה של ניג'ם, כוח העזר?
4. איך הייתה התקשורת בין יוסי למטופלים?
5. האם הכינו את הסביבה לפני המעבר?
6. האם יוסי ידע להתאים את המעברים ליכולת של המטופלים?

7. האם יוסי הקפיד לתת למטופלים הזדמנות לסייע במעבר לפי יכולתם?
8. מהם לדעתכם הגורמים העיקריים למעבר בטוח?
9. האם יוסי הקפיד שביצוע המעבר יהיה בטיחותי לו ולמטופלים?

למידה מהפרט אל הכלל

1. כשאתם צריכים לעזור למטופל לעבור מכיסא למיטה, מה אתם עושים כדי שהמעבר יתבצע באופן בטיחותי לכם ולמטופל?
2. האם בעבודתכם אתם נותנים למטופל הזדמנות לסייע במעבר לפי יכולתו?
3. האם אתם בעבודתכם מקפידים על רצף העברה של המטופל, לדוגמה: רצף עמידה < ישיבה על המיטה < שכיבה?
4. מה לדעתכם עלול לקרות לכם ולמטופל אם המעבר יהיה לא בטיחותי?
5. מניסיונכם, מה קורה לכם ולמטופלים כאשר אתם מבצעים את המעבר בטכניקה הנכונה?
6. איך אתם מסדרים את המטופל במיטה או בכיסא אחרי המעבר? על מה אתם מקפידים?
7. איך אתם נפרדים ממנו?

סיום

התקשורת והמעבר בין יוסי ובנו

1. האם יוסי תקשר עם הבן שלו ועם המטופלים באותו אופן?
2. האם יוסי נפרד מהבן שלו כפי שנפרד מהמטופלים?
3. האם יוסי הסביר למטופלים מה הוא עומד לעשות במעברים שלהם כפי שעשה עם בנו?

סיכום הדיון וההנחיה:

1. שקפו את הרגשות שעלו בשיחה
 2. סכמו את המסרים העולים מן הסרט:
- ביצוע מעברים באופן בטיחותי למטפל ולמטופל.
 - תקשורת לפני ביצוע המעבר, במהלכו ובסופו.
 - הטיפול במטופל ייעשה באופן אנושי, אחראי ומקצועי.

מערך הנחיה מקוצר

זמן בסרט: 16:06-0:01

נושאים לדיון: נושאים מקצועיים בנושא מעברים | אורור רגשות

שאלות רלוונטיות:

1. אילו מחשבות עלו לכם בזמן הצפייה?
2. אילו רגשות מעורר בכם הסרט?

נושאים לדיון: איסוף מידע רלוונטי לפני ביצוע המעברים

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

1. ביצוע המעבר.
2. מה יוסי, המטפל הסייעודי, ידע על המטופל לפני המעבר?

לאחר הצפייה:

האם חוויתם מצב שבו היה חסר לכם מידע על המטופל?

מסרים עיקריים:

1. כדי לבצע מעבר באופן נכון ובטיחותי על המטפל לבחון לפני המעבר:
 - האם הוא מכיר את המטופל?
 - האם קיבל הדרכה באשר לאופן העברת המטופל?
 - האם הוא יודע מהם היכולות והמגבלות של המטופל במעברים באותו יום?
 - הכנת הסביבה למעבר.
2. כיצד נמנעים ממצב שבו חסר מידע רלוונטי על מעבר המטופל?
3. מה עושים כשקורה מצב כזה?

זמן בסרט: 00:55-2:10

6:45-5:55

נושאים לדיון: תקשורת בין המטפל למטופל ובין אנשי הצוות

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

תקשורת בין:

1. המטפל והמטופל.
2. המטפל החדש והמטפל הוותיק.
3. המטפל והאחות.
4. יוסי ובנו.

לאחר הצפייה:

1. מה ניתן לומר על התקשורת בין יוסי, המטפל הסייעודי, למטופל?
2. מה ניתן לומר על התקשורת בין המטפלים?
3. האם התמודדתם בעבר עם מצבים דומים?
4. באילו דרכים יצירתיות ניתן ליצור קשר עם מטופלים?
5. על מה משפיעה תקשורת לקויה?

משחק:

שני משתתפים משחקים בתפקיד מטפל, כשכל אחד מהם דובר שפה שונה (ראו הסבר בהנחיה המורחבת).

מסרים עיקריים:

1. חשיבות יצירת קשר עין.
2. חשיבות ההסבר המילולי לפני המעבר.
3. חשיבות ההדגמה כשהמטופל מדבר בשפה שונה.
4. התייחסות למוגבלות המטופל, כגון בעיות ראייה/שמיעה/כאב.
5. תקשורת מילולית בסיום המעבר.
6. הקשבה
7. קבלת משוב/ביקורת בין אנשי הצוות.
8. קשר מילולי לפני המעבר, במהלכו ובסיומו.
9. עבודה בשיתוף פעולה.

זמן בסרט: 8:35-14:10

נושאים לדיון: 1. היבטים מקצועיים של טכניקת המעברים
2. בטיחות מטופל ומטפל

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

1. עד כמה נזקקו המטופלים לעזרה במעברים?
2. האם המטופלים מימשו את יכולתם הפיזית בזמן המעברים?

מסרים עיקריים:

1. בעת המעברים המטופל זקוק לעזרה המותאמת ליכולתו ולמגבלותיו.
2. כדי שהמעברים יהיו בטיחותיים על המטפל:
 - להכיר את המטופל ולאסוף מידע רלוונטי לגבי יכולתו באותו יום.
 - להכין את סביבת המעבר.
 - לדעת את טכניקת המעבר הבטוחה עם המטופל הספציפי.
 - לפנות למטפל נוסף לעזרה במקרה שהמטופל זקוק לעזרה של שני מטפלים לצורך ביצוע המעבר.

סיכום הדיון וההנחיה

1. שקפו את הרגשות שעלו בשיחה
2. סכמו את המסרים העולים מן הסרט:
 - ביצוע מעברים באופן בטיחותי למטפל ולמטופל.
 - תקשורת לפני ביצוע המעבר, במהלכו ובסופו.
 - הטיפול במטופל ייעשה באופן אנושי, אחראי ומקצועי.

מטפל ביום אחד
3 סרטונים לצפייה ישירה בנושאים:
האכלה | מעברים | משפחה

מתפל ביום אחד סרט: משפחה

מערך להנחיה ולדיון בעקבות הצפייה בסרט

לצפייה ישירה:

בשפה העברית: <https://youtu.be/jkYWBU8m9JU>

לצפייה ישירה בסרט המלא בשפות עברית, אנגלית, ערבית ורוסית:

<https://www.eshelnet.org.il/Metapel3Parts>

כתיבה:

ד"ר דורית רובינשטיין, גילה כזום
משרד הבריאות, האגף לגריאטריה, תחום בקרה ארצית.

ערכת לשון:

רינת צפדיה | ג'וינט-אשל

ג'וינט-אשל

הפקה:

נושא	זמן בסרט
תקשורת בין-אישית ויחסי הגומלין בין המטפל הסיעודי לבני משפחתו	1:05-0:10
ביקור הבת של הדיירת המטופלת במחלקה הסיעודית	2:30-1:20
ביקור המשפחה של הדייר המטופל במחלקה הסיעודית	3:43-2:35
ביקור הבת של הדייר המטופל במחלקה הסיעודית	4:10-3:44

מערך ההנחיה כולל ארבעה חלקים:

1. הנחיות כלליות
2. מערך הנחיה מורחב
3. סיכום הדיון וההנחיה
4. מערך הנחיה מקוצר

הנחיות כלליות:

- אוכלוסיית היעד: מטפלים בקהילה ובמוסד
- מספר משתתפים: כ- 15 משתתפים
- משך הסרט: 13:07 דקות
- משך ההנחיה: 45-60 דקות
- עזרים נדרשים:
- גרסה של הסרט מותאמת לשפת המשתתפים: עברית, אנגלית, ערבית או רוסית;
- חדר שקט;
- כיסאות מסודרים בחצי גורן לכיוון צג ההקרנה;
- דפים וכלי כתיבה למשתתפים + לוח וכלי כתיבה למנחה;
- מספרים למשתתפים;
- ציוד הקרנה: מחשב, מקרן, צג הקרנה, אינטרנט.

מערך הנחיה מורחב

המערך כולל רקע, תיאור סיפור המקרה, הנחיות להדרכה לפני הצפייה בסרט ובמהלכו, נושאים ושאלות לדין לאחר הצפייה בו.

רקע

יוסי הוא מטפל סיעודי צעיר, נשוי ואב לילד העומד לצאת מביתו לעבודה. הוא אינו קשוב לדברי רעייתו, המבקשת ממנו לגשת לדבר עם אימה שהגיעה לבקר. בתגובה לבקשה הוא מפנה את הגב לחמותו, אומר שאין לו זמן כי הוא ממהר לעבודה ויוצא מהבית.

ברחבת הכניסה למוסד הגריאטרי, מקום עבודתו של יוסי, הוא פוגש באליהו, דייר בבית האבות, ממתין למשפחה שלו שאמורה להגיע לבקרו. יוסי אינו מבין מדוע אליהו ממתין להם בפתח המוסד ואינו נכנס פנימה. אליהו משיב שהוא ממתין להם בחוץ כדי לכבד אותם.

סיפור המקרה מתרחש בחדר האוכל של המחלקה הסייעודית, ובמהלכו מתרחשות שלוש סיטואציות בין יוסי לבין המטופלים שבאחריותו ובני משפחותיהם.

פתיחה:

1. תארו למשתתפים את מטרת הצפייה, הסבירו שאתם עומדים לצפות ביחד בסרט בן כ-13 דקות המציג ארבעה סיפורים קצרים העוסקים בנושא תקשורת בין יוסי, מטפל סיעודי במוסד גריאטרי לבין משפחתו שלו ובניו לבין המטופלים שבאחריותו ובני משפחותיהם.
2. קראו בפניהם את הרקע ואת סיפור המקרה המובא לעיל.
3. חלקו למשתתפים דפים, כלי כתיבה ומספריים ובקשו מהם לכתוב במהלך הצפייה את המרכיבים התקשורתיים והתרבותיים שהם מזהים במכגשים של יוסי, המטפל הסייעודי, עם משפחתו ועם המטופלים ומשפחותיהם, ואף לזהות מקורות התנגדות המופיעים בקרב הצדדים המעורבים.
הציעו להם לכתוב גם מחשבות, רגשות ושאלות העולות להם במהלך הצפייה אשר יובאו לדיון קבוצתי בתומה.
4. הקרינו את הסרט במקום המאפשר צפייה ולמידה. החשיכו את החדר ובקשו מהמשתתפים להשתיק את המכשיר הסלולארי שברשותם. שמרו על סביבה שקטה בלא דיבורים.

בתום הצפייה בסרט:

אזור רגשות

אספו את תחושות המשתתפים ומחשבותיהם והעריכו את הנושאים שחשוב לדון בהם.

רצוי שכל המשתתפים יביעו את דעתם.

1. אילו רגשות מעורר בכם הסרט?
2. אילו מחשבות עורר בכם הסרט במהלך הצפייה?

רשמו את תשובותיהם על הלוח

נושאים ושאלות לדיון

א'. סיפור ההתעלמות של יוסי, המטפל הסייעודי, מחמתו

1.א תקשורת בין-אישית ויחסי הגומלין בין יוסי לבני משפחתו

מיקוד: 1:05-00:20 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע מהסרט בן כדקה המתמקד בהתנהגותו של יוסי, המטפל הסייעודי, כלפי בני משפחתו.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

1. מי הם בני המשפחה של יוסי המופיעים בקטע?
2. ציינו את פניית אשתו של יוסי, המבקשת ממנו שיתייחס לאימה וידבר עמה ואת תגובתו המתעלמת מבקשתה.

הבנת הסיבות לפעולה

1. מה לדעתכם חשוב לאשתו של יוסי?
2. בקשו מן המשתתפים לתאר בהרחבה את המרכיבים התקשורתיים במשפחה של יוסי.
3. כיצד התקשורת בקטע באה לידי ביטוי באופן מילולי ובלתי מילולי, כגון שפת גוף, הקשבה, זמן.

4. באיזה שפת גוף יוסי משתמש כדי לבטא את חוסר שביעות רצונו לבקשת אשתו?
5. דונו עם המשתתפים במחוות וברכיבים לקיום תקשורת: סביבה מאפשרת לקיום שיחה לעומת סביבה לא מאפשרת; שיחה פתוחה לעומת סגורה כשיוסי מדבר בשקט שהחמות לא תשמע; התייחסות לטון הדיבור - כועס וחסר סבלנות.

הבעיות המרכזיות במפגש של יוסי עם רעייתו

1. מה יוסי יודע על דרכי התקשורת במשפחה הגרעינית שלו עם אשתו ובנו?
2. מה הוא יודע על דרכי התקשורת במשפחה המורחבת שלו?
3. האם הוא קשוב לבני משפחתו השונים: לאשתו, לבנו, לחמותו?
4. האם הוא בכלל קשוב למישהו מבני המשפחה שלו?
5. עד כמה הוא מודע לחשיבות של מתן מענה תואם במשפחה הגרעינית שלו?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

2.א. בירור מקור ההתנגדות

מיקוד: 00:35-00:20 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע מהסרט בן 15 שניות ובקשו מהם להתמקד בהתנגדות של יוסי, המטפל הסיעודי, לשוחח עם חמותו.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

מהי שפת הגוף של אשתו של יוסי ומה היא מבטאת?
למשל: חוסר סבלנות, התעלמות, חוסר כבוד של יוסי לאדם המבוגר

הבנת הסיבות לפעולה

1. מה עושה אשתו של יוסי בשלב הזה?
2. כיצד יוסי מגיב לפנייתה?

למידה מהפרט אל הכלל

מניסיונכם, מה יכולות להיות הסיבות להתנגדות של יוסי לשוחח עם חמותו? דונו עם המשתתפים בסוגיה של הפניית עורף בחברה מסורתית שבה מתן כבוד לזקנים הוא ערך תרבותי.

3.א. רגישות למרכיבים תרבותיים

מיקוד: 1:05-00:20 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע מהסרט בן כדקה ובקשו מהם להתמקד ביחסי הגומלין של יוסי, המטפל הסיעודי, עם אשתו וחמותו ובשאלה כיצד יחסי הגומלין האלו מועתקים ליחסי הגומלין בינו לבין הסובבים אותו במחלקה הסיעודית שהוא עובד בה.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

כיצד יוסי מתנהג?

ציינו שוב בפני המשתתפים את התנהגותו הלא נאותה והבלתי הולמת של יוסי אל אנשים מבוגרים בתא המשפחתי שלו, ובגילויים של חוסר סבלנות כלפי אשתו וחמותו ובהתעלמות מחמותו.

למידה מהפרט אל הכלל

1. מניסיונכם, מה יכולות להיות הסיבות לחוסר הכבוד שיוסי מביע כלפי חמותו?
2. דונו עם המשתתפים בסוגיה של חוסר כבוד לאדם המבוגר ולזקן, ובתוך כך להפניית עורף בחברה מסורתית שבה מתן כבוד לזקנים הוא ערך תרבותי.
3. ספרו כיצד אצלכם בחברה / בעדה / במשפחה מתייחסים לזקנים בכלל ולהורים הזקנים בפרט.

ב'. סיפור ביקור הבת של הדיירת המטופלת במחלקה הסיעודית

בקטע מוצג מפגש אקראי בין יוסי, המטפל הסיעודי, לבין בת של דיירת המטופלת במחלקה הסיעודית, שהגיעה לבקר את אימה. סיפור המקרה מתרחש בחדר האוכל של המחלקה הסיעודית במוסד הגריאטרי.

הבת של הדיירת זזהבה, מטופלת המתגוררת במוסד, מגיעה לבקר את אימה.

היא פונה ליוסי ושואלת אותו מדוע אימה ישנונית.

יוסי מתעלם משאלתה ומעיר הערה בנימה ביקורתית המעוררת התנגדות. הוא מציין בפניה שאינו מכיר אותה, ושאותה מבקרת את האם כעמים רבות ממנה. הוא מספק לבת מענה שאינו תואם את שאלתה על המצב של אימה.

הוא אומר לבת שיש לאימה חום ומציין מידע רכזי שאין מתפקידו למסור. הבת כועסת שלא עדכנו אותה על כך, אולם מתברר שהמידע שמסר לה שגוי כשאחד מהמטפלים הסיעודיים בצוות מעמיד את יוסי על טעותו ומציין שאין לדיירת חום.

1.1 מרכיבי התקשורת

מיקוד 1:20-2:30 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר בן כדקה המתמקד במפגש בין יוסי, המטפל הסיעודי, לביתה של זזהבה, המטופלת במחלקה הסיעודית.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

ציינו בפני המשתתפים את הדמויות ואת העובדות המוצגות בקטע:

- הבת של זזהבה הדיירת מגיעה לביקור.
- זזהבה הדיירת יושבת בשנייה בכיסא גלגלים.
- יוסי, המטפל הסיעודי, אומר לבת שאינו מכיר אותה.
- יוסי אומר לבת שאחותה מבקרת את האם יותר ממנה.

הבנת הסיבות לפעולה

1. מה לדעתכם היה חשוב לביתה של זהבה הדיירת לדעת?
2. דונו עם המשתתפים במרכיבי התקשורת הכוללים תקשורת מילולית, כגון בחירת המילים, טון הדיבור והנימה; ותקשורת בלתי מילולית, כגון מידת יכולת הקשבה, הכלה, היעדר שיפוטיות, שפת גוף וסבלנות.
3. האם הסביבה שבה התקיימה השיחה - מקום ציבורי, חדר האוכל של המחלקה, היא סביבה המאפשרת תקשורת טובה?
4. מה הביעו הנימה וטון הדיבור של כל מהמשתתפים מצד הבת – התגוננות, חוסר ביטחון, כעס מצד יוסי - שיפוטיות, כעס וחוסר סבלנות.

הבעיות המרכזיות במפגש של יוסי, המטפל הסיעודי, עם ביתה של זהבה

האם יוסי, המטפל הסיעודי, היה קשוב לביתה של זהבה הדיירת בפנייתה אליו?

1. מה הוא יודע על זהבה?
2. מה הוא יודע על המשפחה של זהבה?
3. האם הוא מודע למערכת היחסים ולהסכמים בין בני המשפחה של זהבה?
4. עד כמה הוא מודע לחשיבות של מתן מענה תואם לשאלה ששאלה אותו הבת של זהבה?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

2.ב. בירור מקור ההתנגדות

מיקוד: 1:46-2:10 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר בן כחצי דקה ובקשו מהם להתמקד בהתנהגותו ובדבריו של יוסי, המטפל הסיעודי.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

כמוצג בסעיף 1.ב.

הבנת הסיבות לפעולה

1. מה לדעתכם היה חשוב לבת של זהבה הדיירת לדעת?
2. האם בקטע המוצג התנהגותו ומעשיו של יוסי, המטפל הסיעודי, עומדות בגבולות המותר לתפקידו?
3. דונו עם המשתתפים במרכיבי התקשורת המוצגים בקטע המזכירים את מרכיבי התקשורת בין יוסי למשפחתו הגרעינית: התעלמותו של יוסי מפניית הבת דומה להתעלמותו מפנייתה של אשתו אליו.

תוכלו לשוחח שוב על המרכיבים בתקשורת המילולית והבלתי מילולית המוצגים בקטע, ועד כמה יש לסביבה שבה מתקיימת השיחה השפעה על תקשורת טובה, כפי שמופיע בהרחבה בסעיף 1.ב לעיל, בחלק הדין בהבנת הסיבות לפעולה.

הבעיות המרכזיות בהתנהגותו של יוסי, המטפל הסיעודי, במפגש עם

ביתה של זהבה הדיירת

1. מה יוסי, המטפל הסיעודי, יודע על זהבה הדיירת?
2. מה הוא יודע שמותר או אסור לו לומר על מצבה של הדיירת?
3. עד כמה הוא מודע לחשיבות של מתן מענה תואם לשאלה ששאלה אותו הבת של הדיירת?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

3.ב רגישות למרכיבים תרבותיים

מיקוד: 2:11-2:30 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר מהסרט בן 20 שניות ובקשו מהם להתמקד ביחסי הגומלין בין יוסי, המטפל הסייעודי, לביתה של זהבה ובשאלה כיצד יחסי גומלין אלו מועתקים ליחסי גומלין עם הסובבים אותו במחלקה שהוא עובד בה.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

ציינו בפני המשתתפים את הדמויות ואת העובדות המוצגות בקטע:

- יוסי, המטפל הסייעודי, מוסר מידע שאין מתפקידו למסור.
- הוא מעורר את כעס הבת של זהבה הדיירת על כך שלא עודכנה במצב של אימה.
- המידע שהוא מסר לבת שגוי.
- אחד המטפלים הסייעודיים בצוות מעמיד את יוסי על טעותו ומציין בפניו שאין לדיירת חום.

הבנת הסיבות לפעולה

1. מדוע לדעתכם יוסי מסר מידע שאינו נכון?
2. מה הוא הרגיש שגרם לו לפעול כך?
3. סכמו למשתתפים את הסיבה לפעולה: יוסי חש מותקף, ולכן מסר מידע שאינו בהכרח אמיתי.

הבעיות המרכזיות בהתנהגותו של יוסי, המטפל הסייעודי

1. כיצד יוסי פעל כדי להימנע מעימות עם הבת של זהבה הדיירת?
2. האם מתפקידו של יוסי לספק מידע רפואי לבת של הדיירת?
3. האם המידע שיוסי מסר לבת על מצבה של אימה היה נכון?
4. האם האירוע הועבר לידיעת האחיות האחראית במשמרת או לאחות האחראית במחלקה?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

ג. סיפור ביקור המשפחה של הדייר המטופל במחלקה הסיעודית

בקטע מוצג מפגש בין יוסי, המטפל הסיעודי, בעת שמגיש מזון לדייר המטופל במחלקה, לבין אשת הדייר ובנו שהגיעו לבקרו והביאו לו אוכל מהבית.

סיפור המקרה מתרחש בחדר האוכל של המחלקה הסיעודית במוסד הגריאטרי.

במהלך חלוקת המזון למטופלים יוסי, המטפל הסיעודי, מניח מגש עם מזון במרקם רך לדייר המטופל שיושב לשולחן עם אשתו ובנו. אשת המטופל מגיבה בכעס על סוג המזון המוגש לבעלה ואומרת שהיא מעדיפה לתת לו אוכל שהביאה מהבית. יוסי מתעלם ומפנה לה את הגב ואינו מסביר לה מדוע בעלה מקבל את האוכל במרקם רך.

1.ג מרכיבי התקשורת

מיקוד: 3:08-2:35 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר מהסרט בן כחצי דקה ובקשו מהם להתמקד ביחסי הגומלין בתקשורת בין יוסי, המטפל הסיעודי, לבין רעיית המטופל ובנו בשעה שישבו לשולחן האוכל.

בתום הצפייה:

תיאור עובדות

- ציינו בפני המשתתפים את הדמויות ואת העובדות המוצגות בקטע:
- יוסי, המטפל הסיעודי, מגיש מזון לדייר המטופל במחלקה הסיעודית שיושב לשולחן.
 - אשת המטופל הביאה לו מזון מהבית.
 - יוסי מגיש למטופל מזון במרקם שונה מן המרקם שאשת המטופל הביאה מביתה.

הבנת הסיבות לפעולה

1. ציינו שאשת המטופל מעדיפה לתת לבעלה מזון שהביאה מהבית בעוד שיוסי, המטפל הסיעודי, מביא לו את המזון שנאמר לו לתת ולמיטב ידיעתו מותאם לו.

2. דונו עם המשתתפים במרכיבי התקשורת הכוללים תקשורת מילולית, כגון בחירת המילים, טון הדיבור והנימה, ותקשורת בלתי מילולית, כגון מידת יכולת הקשבה, הכלה, היעדר שיפוטיות, שפת גוף, סבלנות.
3. דונו במשמעויות שהתרבות המערבית מעניקה לאוכל כאמצעי ליצירת קשר המסמל אהבה, נתינה, חמלה, אכפתיות, קרבה.
4. האם הסביבה שבה מתקיימת השיחה, מקום ציבורי - חדר האוכל של המחלקה, היא סביבה מאפשרת לתקשורת טובה?
5. מה הביעו הנימה וטון הדיבור של כל אחד מהם?
מצד האישה – כעס ושיפוטיות | מצד הבן – כעס ואלימות מילולית |
מצד יוסי - חוסר סבלנות ואדישות.

הבעיות המרכזיות במפגש בין אשת המטופל ליוסי, המטפל הסייעודי

1. מדוע אשת המטופל כעסה?
2. עד כמה יוסי קשוב לאשת המטופל?
3. עד כמה הוא מודע לחשיבות של מתן מענה תואם לשאלות של משפחת המטופל?
4. עד כמה הוא מודע למשמעות של האוכל כמרכיב המסמל נתינה, חיבור, אהבה, חמלה?
5. האם הסבירו לאשת המטופל על חשיבות התאמת מרקם המזון לשמירה על בטיחות בעלה?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

2.1 בירור מקור ההתנגדות

מיקוד: 2:35-2:57 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר מהסרט בן כחצי דקה ובקשו מהם להתמקד בדאגה שמפגינה אשת המטופל לבעלה ובתגובה של יוסי, המטפל הסייעודי, להתנגדותם של בני המשפחה למזון שהגיש למטופל.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

1. ציינו בפני המשתתפים את העובדות המוצגות בקטע:
משפחת המטופל מתנגדת למזון שיוסי, המטפל הסיעודי, מגיש למטופל.
2. המשפחה כועסת על יוסי שאינו מבין מדוע המשפחה מתנגדת.
3. יוסי אינו מצליח לזהות את תגובת המשפחה.
4. מה מבטאת שפת הגוף של אשת המטופל?
5. מה מבטאת שפת הגוף של בנו של המטופל?
6. מה מבטאת שפת הגוף של יוסי?
סכמו ששפת הגוף של יוסי מבטאת התגוננות ואדישות, של האם – כעס ושיפוטיות ושל הבן - כעס ותוקפנות.

הבנת הסיבות לפעולה

1. מדוע משפחת המטופל מתנגדת למזון שיוסי, המטפל הסיעודי, מגיש לבן משפחתם, המטופל הסיעודי?
2. מדוע יוסי מונע מאשת המטופל לתת לבעלה את האוכל שהביאה מהבית?
3. מדוע אשת המטופל דורשת לתת לבעלה את האוכל שהביאה מהבית?
4. מדוע הבן מצודד באימו המנסה להאכיל את אביו?

הבעיות המרכזיות במפגש בין יוסי, המטפל הסיעודי, למשפחת המטופל

1. מדוע משפחת המטופל כועסת על יוסי, המטפל הסיעודי?
2. מה מעורר המענה חסר הסבלנות והלא תואם של יוסי אצל משפחת המטופל?
3. ממה לדעתכם נובע הכעס של האישה והבן באשר למזון שיוסי מציע?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

ג.ג רגישות למרכיבים תרבותיים

מיקוד: 2:54-3:21 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר בן כחצי דקה ובקשו מהם להתמקד בשאלות: כיצד יחסי הגומלין בין יוסי למשפחת המטופל משפיעים על ההרגשה שלהם ומה המשמעות של הבאת אוכל מהבית בעבור האישה והבן.

בתום הצפייה

תיאור עובדות:

צינו בפני המשתתפים את העובדות המוצגות בקטע:

- לאשת המטופל ולבנו חשוב שהמטופל יאכל את האוכל שהובא לו מהבית.
- יוסי, המטפל הסייעודי, אינו מבין את הסיבה לרצון האישה והבן, שהאב יאכל מהאוכל שהובא לו מהבית.
- יוסי אינו מודע למשמעות שבני המשפחה של המטופל מעניקים לאוכל.

הבנת הסיבות לפעולה

איזה משמעות מעניקים אשת המטופל ובנו לאוכל?

דונו עם המשתתפים במשמעות שמייחסת משפחת המטופל לאוכל, בשימור הרגלי אכילה מהעבר כביטוי לקשר משפחתי, וברצונה של האישה לשמר את מעמדה ותפקידה המסורתי בתוך המשפחה.

הבעיות המרכזיות במפגש בין יוסי, המטפל הסייעודי, למשפחת המטופל

1. האם יוסי מגלה אמפטיה והבנה לקושי של בני המשפחה?
2. עד כמה יוסי מודע למשמעות שבני המשפחה מעניקים ומייחסים לאוכל?
3. האם גם בעיני יוסי האוכל הוא מרכיב המשקף יחס של דאגה, אכפתיות ונתינה כפי שבני המשפחה של המטופל מייחסים לו?
4. כיצד משפיעה חוסר ההתייחסות של יוסי לרצונה של האישה לשמור על מעמדה ותפקידה המסורתי בתא המשפחתי?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

ד. סיפור ביקור הבת של הדייר המטופל במחלקה הסיעודית

בקטע מוצג מפגש בין יוסי, המטפל הסיעודי, לבין הבת של דייר המתגורר במוסד הגריאטרי.

סיפור המקרה מתרחש בחדר האוכל של המחלקה הסיעודית במוסד הגריאטרי.

בת הדייר פונה ליוסי ושואלת אותו מדוע אביה במיטה עם מכנסון ספוג בשתן ואינו מטופל כנדרש. יוסי מתגונן ועונה שכבר החליף לאביה פעם אחת מכנסון. יוסי אינו מסביר לבת שאביה נמצא כעת במיטה כי הרגיש לא טוב, שעשה שוב את צרכיו ושהמכנסון הוחלף קודם. כאשר הבת מבקשת לדעת היכן השעון של אביה, יוסי שוב מתגונן ומציין שהוא לא גנב את השעון, ואינו מציע פתרון למציאתו.

1.ד רכיבי התקשורת

מיקוד: 4:10-3:44 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר מהסרט בן כחצי דקה ובקשו מהם להתמקד ביחסי הגומלין התקשורתיים בין יוסי, המטפל הסיעודי, לבין ביתו של המטופל שהגיעה לבקר את אביה.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

- ציינו בפני המשתתפים את הדמויות ואת העובדות המוצגות בקטע:
- הבת המתלוננת שלא החליפו לאביה את המכנסון.
 - הבת מתלוננת שלא הורידו את אביה מהמיטה.
 - הבת מתלוננת שהשעון של אביה אבד.
 - הבת אינה קשובה לתשובתו של יוסי, המטפל הסיעודי.
 - הבת אינה מעודכנת בתוכנית הטיפול באביה ובשינויים שחלו במצבו הבריאותי.

הבנת הסיבות לפעולה

1. אילו רגשות מתעוררים אצל הבת מהיחס של יוסי, המטפל הסיעודי, לתלונתה?
2. כיצד הרגישה הבת שלא עדכנו אותה בתוכנית הטיפול באביה?

הבעיות המרכזיות במפגש בין יוסי, המטפל הסיעודי, לבין ביתו של המטופל

1. האם יוסי קשוב לפנייתה ולשאלותיה של בת המטופל?
2. האם הוא מעביר את המידע לבת כפי שמצופה ממנו?
3. באיזה אופן מועבר המידע לבת?
4. כיצד יוסי מגיב לתגובת הבת וכיצד הבת מקבלת את תגובתו של יוסי?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

2.ד בירור מקור ההתנגדות של בת המטופל

מ'יקוד: 4:10-3:44 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר מהסרט בן כחצי דקה ובקשו מהם להתמקד בשאלה מהן התחושות של בת המטופל ושל יוסי, המטפל הסיעודי, לפנייתה של הבת.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

ציינו בפני המשתתפים את העובדות המוצגות בקטע:

- הבת של המטופל הסיעודי דואגת.
- יוסי, המטפל הסיעודי, מספק לבת מענה שטחי וחסר בפרטים חיוניים באשר לטיפול שניתן לאביה.
- המענה של יוסי מעורר כעס רב אצל הבת..
- יוסי מתגונן בעקבות שאלת הבת לכשר שעונו של אביה.

הבנת הסיבות לפעולה

ציינו בפני המשתתפים שהמענה השטחי והחסר בפרטים חיוניים שמספק יוסי, המטפל הסיעודי, לביתו של המטופל באשר לתוכנית הטיפול באביה מעורר כעס רב אצל בת המטופל.

1. מדוע הבת דואגת?

2. מהי שפת הגוף של בת המטופל? מה היא מבטאת?
3. מהי שפת הגוף של יוסי? מה היא מבטאת?

הבעיות המרכזיות בתגובתו של יוסי, המטפל הסיעודי, לשאלותיה של בת המטופל

האם יש קשר בין האופן שבו יוסי מגיב לשאלותיה של בת הדייר לבין תחושת הכעס שמתעוררת אצל הבת?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

3.ד רגישות למרכיבים תרבותיים

מיקוד: 4:00-4:10 דקות

אמרו למשתתפים שתצפו כעת בקטע קצר מהסרט בן 10 שניות ובקשו מהם להתמקד ביחסי הגומלין של יוסי, המטפל הסיעודי, עם בת המטופל ובשאלה כיצד האופן שבו מתנהלת השיחה ביניהם משפיע על הבת ועל יחסה ליוסי.

בתום הצפייה

תיאור עובדות

ציינו בפני המשתתפים את הדמויות ואת העובדות המוצגות בקטע:

- התנהגות חסרת רגישות של יוסי, המטפל הסיעודי, כלפי בת הדייר.
- יוסי אינו מודע מאין נובעות הפרשנויות והדאגה היתרה שהבת מבטאת.
- הבת חושבת שיוסי לא דאג להוריד את אביה מהמיטה ולטפל בו כנדרש.
- הבת רומזת על אחריותו של יוסי להיעלמות השעון של אביה ובכך מחזקת את הבעת חוסר האמון שלה בו.

הבעיות המרכזיות בתקשורת בין יוסי, המטפל הסיעודי, לבין בת המטופל

האם קיימת תחושת אמון בין הבת של המטופל לבין יוסי, המטפל הסיעודי?

למידה מהפרט אל הכלל

1. האם חוויתם סיטואציה דומה?
2. כיצד התמודדתם בסיטואציה?

לסיום - סוגיות נוספות שיכולות לעלות בדיון:

1. אמצעים לבניית תקשורת והעברת מידע.
2. אמצעים להעברת מסרים בתקשורת בלתי מילולית.
3. דרכי דיווח והעברת מידע לממונים על כל התרחשות יוצאת דופן.
4. דרכים לניהול קונפליקטים.

פתיחת הבוקר של יוסי עם משפחתו

האם יש דמיון בין דפוס התקשורת של יוסי עם בני משפחתו לבין התקשורת עם משפחות המטופלים שבאחריותו?

סיכום הדיון וההנחיה:

1. שקפו את הרגשות שעלו בשיחה.
 2. ציינו את המסרים העולים מן הסרט:
- חשיבות התקשורת המילולית והבלתי מילולית.
 - חשיבות העברת המידע על ביצוע הפעולה עם המטופל.
 - התייחסות למטופל ולבני משפחתו בכבוד.
 - בניית תקשורת זורמת, מבוססת אמון ומבטאת סבלנות, התעניינות, הקשבה, אמפטיה, אכפתיות והכלה כלפי המטופל ובני משפחתו.
 - הטיפול במטופל והקשר עם בני משפחתו ייעשה באופן אנושי, אחראי ומקצועי.

המלצה למשחקים

ניתן לשלב משחקי סימולציה בתחום התקשורת כדי להמחיש את השיבושים שיכולים להיווצר בהעברת תקשורת, כגון: טלפון שבור, שימוש בפרצופים/מימיקות להעברת מסרים:

טלפון שבור: הקבוצה יושבת במעגל. אחד המשתתפים לוחש מילה מסוימת באוזנו של חברו היושב לצדו, וזה לוחש את המילה לחבר שיושב לצדו. כך צריכים המשתתפים להעביר את המילה באוזן אחד לשני. המשתתף האחרון אומר את המילה ששמע בקול רם, ואז משווים בין המילה שנאמרה לראשונה למילה ששמע האחרון.

משחקי פרצוף (מימיקה) ופנטומימה: הגדרת משפט, תיאור סרט או העברת מסרים באמצעות תנועות ידיים והבעות פנים בלבד.

מערך הנחיה מקוצר

זמן בסרט: 13:06-00:01

נושאים לדין: אזור רגשות.

שאלות רלוונטיות:

1. אילו מחשבות עלו לכם בזמן הצפייה?
2. אילו רגשות מעורר בכם הסרט?

מסרים עיקריים:

1. תקשורת בינאישית
2. תקשורת עם בני משפחות שונים

זמן בסרט: 1:05-00:20

נושאים לדיון: יחסי הגומלין של יוסי עם בני משפחתו: מרכיבים תקשורתיים.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחסי גומלין התקשורתיים שיש ליוסי, המטפל הסייעודי, עם אשתו לפני יציאתו לעבודה

לאחר הצפייה:

1. האם יוסי קשוב לבני המשפחה שלו?
2. האם הוא מודע לחשיבות מתן מענה תואם במשפחתו הגרעינית?

מסרים עיקריים:

1. התייחסות למרכיבים בתקשורת במשפחה הגרעינית של יוסי, המטפל הסייעודי:
 - תקשורת מילולית ובלתי מילולית
 - שפת הגוף
 - הקשבה
 - זמן
2. מחוות תרבותיות לקיום תקשורת:
 - סביבה מאפשרת ולא מאפשרת, למשל חדר האוכל המוסדי למול הבית של יוסי, המטפל הסייעודי.
 - שיחה פתוחה לעומת סגורה, למשל יוסי אינו רוצה שחמותו תשמע את השיחה שלו עם אשתו.
 - טון הדיבור כועס וחסר סבלנות

נושאים לדיון: בירור מקור ההתנגדות של יוסי, המטפל הסייעודי לשוחח עם חמותו.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב לבקשה ולהסבר של אשתו של יוסי, המטפל הסייעודי.

לאחר הצפייה:

1. מה אשתו של יוסי עושה בשלב הזה?
2. כיצד יוסי מגיב לפנייתה?

מסרים עיקריים:

1. בירור מקור ההתנגדות של יוסי, המטפל הסייעודי, לשוחח עם חמותו.
2. שפת הגוף של אשתו של יוסי.
3. שפת הגוף של יוסי.
4. מענה חסר סבלנות של יוסי.

נושאים לדיון: רגישות למרכיבים תרבותיים.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחסי גומלין של יוסי, המטפל הסייעודי, עם אשתו וחמותו וכיצד יחסי גומלין אלו מועתקים ליחסי גומלין עם הסובבים אותו במחלקה שהוא עובד בה.

לאחר הצפייה:

התנהגות לא נאותה/ לא הולמת של יוסי לאנשים מבוגרים במסגרת התא המשפחתי.

מסרים עיקריים:

1. ביטויים של חוסר סבלנות, התעלמות, חוסר כבוד לאדם המבוגר ולזקן.
2. הפניית עורף לערך תרבותי של מתן כבוד לזקנים בחברה מסורתית.

זמן בסרט: 2:30-1:20

נושאים לדיון: ביקור הבת של הדיירת זהבה, המגיעה לעיתים רחוקות לבקר את אימה.

מיקוד | שאלות רלוונטיות

שימו לב ליחסי הגומלין התקשורתיים שיש ליוסי, המטפל הסייעודי, עם ביתה של המטופלת זהבה, שהגיעה לבקר את אימה המתגוררת במחלקה.

לאחר הצפייה:

1. מדוע לדעתכם יוסי, המטפל הסייעודי, הגיב כך לפניית הבת?
2. מהי לדעתכם התגובה הראויה של יוסי במפגש הראשוני עם הבת?
3. מה לדעתכם הסיבות לתגובת הבת לדבריו של יוסי?
4. מהם לדעתכם הצרכים של הבת שמהם התעלם יוסי?

מסרים עיקריים:

1. התייחסותו של יוסי, המטפל הסייעודי, לצורך של הבת לקבל מידע על המצב של אימה.
2. ביטויים של חוסר רגישות, התעלמות, שיפוטיות, היעדר הקשבה.

נושאים לדיון: בירור מקור ההתנגדות של ביתה של המטופלת.

מיקוד | שאלות רלוונטיות

שימו לב לשאלת הבת ולתגובה של יוסי, המטפל הסייעודי, למצוקתה.

לאחר הצפייה:

1. מה בת המטופלת עושה בשלב הזה?
2. כיצד יוסי מגיב לפנייתה?

מסרים עיקריים:

1. בירור מקור ההתנגדות של הבת לדבריו של יוסי, המטפל הסייעודי.
2. שפת הגוף של הבת
3. שפת הגוף של יוסי
4. מענה חסר סבלנות ולא תואם מצד יוסי המעורר דאגה אצל בת המטופלת.

נושאים לדיון: התייחסות רגישה למרכיבים תרבותיים.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחסי גומלין של יוסי, המטפל הסייעודי, עם בת המטופלת וכיצד יחסי גומלין אלו מעוררים כעס, התנגדות (אנטגוניזם) ותחושת ביקורת אצל הבת.

לאחר הצפייה:

התנהגות שיפוטית וחסרת רגישות של יוסי למערך היחסים בתוך משפחה.

מסרים עיקריים:

1. יוסי, המטפל הסייעודי, אינו מודע למערך היחסים המשפחתי שעלול להיות מורכב ויכול להתאפיין בסכסוכים פנימיים, חוסר הסכמה, הסדרי ביקור הנקבעים ע"י בני משפחה שונים.
2. ביטויים של שיפוטיות והיעדר הקשבה

זמן בסרט: 3:43-2:35

נושאים לדיון: המשפחה של הדייר יעקב מביאה לו אוכל מהבית במרקם רגיל, כשהוא זקוק לאוכל במרקם רך.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחסי הגומלין התקשורתיים שיש ליוסי, המטפל הסייעודי, עם רעייתו ובנו של יעקב המטופל בשעה שישבו עמו לשולחן האוכל.

לאחר הצפייה:

1. מדוע לדעתכם יוסי הגיב כך לאשת המטופל?
2. מהי לדעתכם התגובה הראויה של יוסי במפגש עם אשת המטופל?
3. מה לדעתכם היו הסיבות לתגובת אשת המטופל לדבריו של יוסי?
4. מהם לדעתכם הצרכים של אשת המטופל שמהם יוסי התעלם?
5. מה לדעתכם היו הסיבות לתגובת הבן לדבריו של יוסי?
6. מהם לדעתכם הצרכים של הבן שמהם יוסי התעלם?

נושאים לדיון: בירור מקור ההתנגדות של רעייתו של המטופל.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב לדאגה שמפגינה אשת המטופל ולתגובה של יוסי, המטפל הסיעודי, להתנגדותם של בני המשפחה למזון שהוגש למטופל במחלקה.

לאחר הצפייה:

1. כיצד מגיבה אשת המטופל בשלב הזה?
2. כיצד מגיב הבן של המטופל?
3. כיצד יוסי מגיב לגילויי ההתנגדות של בני המשפחה?

מסרים עיקריים:

1. בירור הגורמים להתנגדות בני המשפחה, למזון שהגיש יוסי, המטפל הסיעודי, ליעקב המטופל.
2. התייחסות לשפת הגוף של רעיית המטופל, בן המטופל ויוסי.
3. חוסר הבנה של יוסי בנוגע למקורות ההתנגדות של המשפחה.
4. אשת המטופל ובנה חשים כעס ואשמה.
5. יוסי מספק למשפחה מענה באופן חסר סבלנות ומעורר גילויי אלימות, כעס והתנגדות מצד האישה והבן של הדייר.

נושאים לדיון: רגישות למרכיבים תרבותיים.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחסי הגומלין של יוסי, המטפל הסיעודי, עם בני המשפחה של המטופל וכיצד יחסי גומלין אלו מעוררים כעס, התנגדות (אנטגוניזם) ותחושת ביקורת אצל בני המשפחה.

לאחר הצפייה:

חוסר ההבנה של יוסי לרצונות המשפחה.

מסרים עיקריים:

1. יוסי, המטפל הסיעודי, אינו מודע למשמעות שמעניקה משפחת הדייר לאוכל כמרכיב המסמל דאגה, אכפתיות ונתינה, וכאמצעי לשימור הרגלי אכילה מהעבר בקשר המשפחתי.
2. חוסר התייחסות לרצונה של רעיית המטופל לשמר את מעמדה ותפקידה המסורתי בתוך המשפחה.

זמן בסרט: 4:10-3:44

נושאים לדיון: בת הדייר המטופל מתלוננת שלא החליפו את הטיטול של אביה, שלא הורידו אותו מהמיטה ושהשעון שלו אבד.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחסי הגומלין התקשורתיים שיש ליוסי, המטפל הסיעודי, עם ביתו של הדייר המטופל, שהגיעה לבקר את אביה המתגורר במחלקה.

לאחר הצפייה:

1. מדוע לדעתכם יוסי הגיב כך לפניית הבת?
2. מהי לדעתכם התגובה הראויה של יוסי במפגש עם הבת?
3. מה לדעתכם הסיבות לתגובת הבת לדבריו של יוסי?
4. מהם לדעתכם הצרכים של הבת שמהם התעלם יוסי?

מסרים עיקריים:

1. חוסר התייחסות של יוסי, המטפל הסייעודי, לרגשות ולדאגה שהפגינה בת המטופל.
2. חוסר עדכון של הבת בנוגע לתוכנית הטיפול באביה ובשינויים שחלו במצבו הבריאותי.
3. יוסי מגיב בחוסר הבנה, בכעס, בחוסר הקשבה והכלה.
4. יוסי מחסיר מידע, מעביר מידע לא תואם ומעורר כעס והתנגדות מצד הבת.
5. הבת זקוקה להקשבה והכלה.

נושאים לדיון: בירור מקור ההתנגדות של בת המטופל.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב לשאלה ולתחושת חוסר הוודאות של הבת ולתגובה של יוסי, המטפל הסייעודי, לפנייתה.

לאחר הצפייה:

1. מה ביתו של המטופל עושה בשלב הזה?
2. כיצד יוסי מגיב לפנייתה?

מסרים עיקריים:

1. בירור מקור הדאגה של הבת נובע מהיעדר מידע על תכנית הטיפול באביה.
2. שפת הגוף של בת המטופל
3. שפת הגוף של יוסי, המטפל הסייעודי
4. מענה שטחי וחוסר בפרטים חיוניים של הטיפול שסיפק יוסי לבת המטופל מעורר אצלה כעס רב.

נושאים לדין: התייחסות רגישה למרכיבים תרבותיים.

מיקוד | שאלות רלוונטיות:

שימו לב ליחסי הגומלין של יוסי, המטפל הסיעודי, עם ביתו של המטופל וכיצד האופן שבו מתנהלת השיחה מעוררת דאגה וחוסר אמון של הבת ביוסי.

לאחר הצפייה:

התנהגות חסרת רגישות של יוסי כלפי בת המטופל.

מסרים עיקריים:

1. יוסי, המטפל הסיעודי, אינו מודע לעברו של המטופל, לפרשנויות ולדאגה היתרה שבת המטופל מבטאת.
2. הבת רומזת על אחריותו של יוסי להיעלמות השעון ובכך מחזקת את הבעת חוסר האמון שלה בו.

סוגיות נוספות לדין:

1. אמצעים לבניית תקשורת והעברת מידע.
2. אמצעים להעברת מסרים בתקשורת בלתי מילולית.
3. דרכי דיווח והעברת מידע לממונים על כל התרחשות יוצאת דופן.
4. דרכים לניהול קונפליקטים.

סיכום הדין וההנחיה:

1. שקפו את הרגשות שעלו בשיחה.
 2. ציינו את המסרים העולים מן הסרט:
- חשיבות התקשורת המילולית והבלתי מילולית.
 - חשיבות העברת המידע על ביצוע הפעולה עם המטופל (האכלה, העברה וכו') ובכל שלב (לפני ביצוע הפעולה, במהלכה ובסופה).
 - התייחסות למטופל ולבני משפחתו בכבוד.

- בניית תקשורת זורמת, מבוססת אמון ומבטאת סבלנות, התעניינות, הקשבה, אמפטיה, אכפתיות והכלה כלפי המטופל ובני משפחתו.
- הטיפול במטופל והקשר עם בני משפחתו ייעשה באופן אנושי, אחראי ומקצועי.

משחקים

ראו המלצה למשחקים בתחום התקשורת במערך ההנחיה המורחב.

מתפל ביום אחד

3 סרטונים לצפייה ישירה בנושאים:
האכלה | מעברים | משכחה

